

Biosfärområde Kristianstads

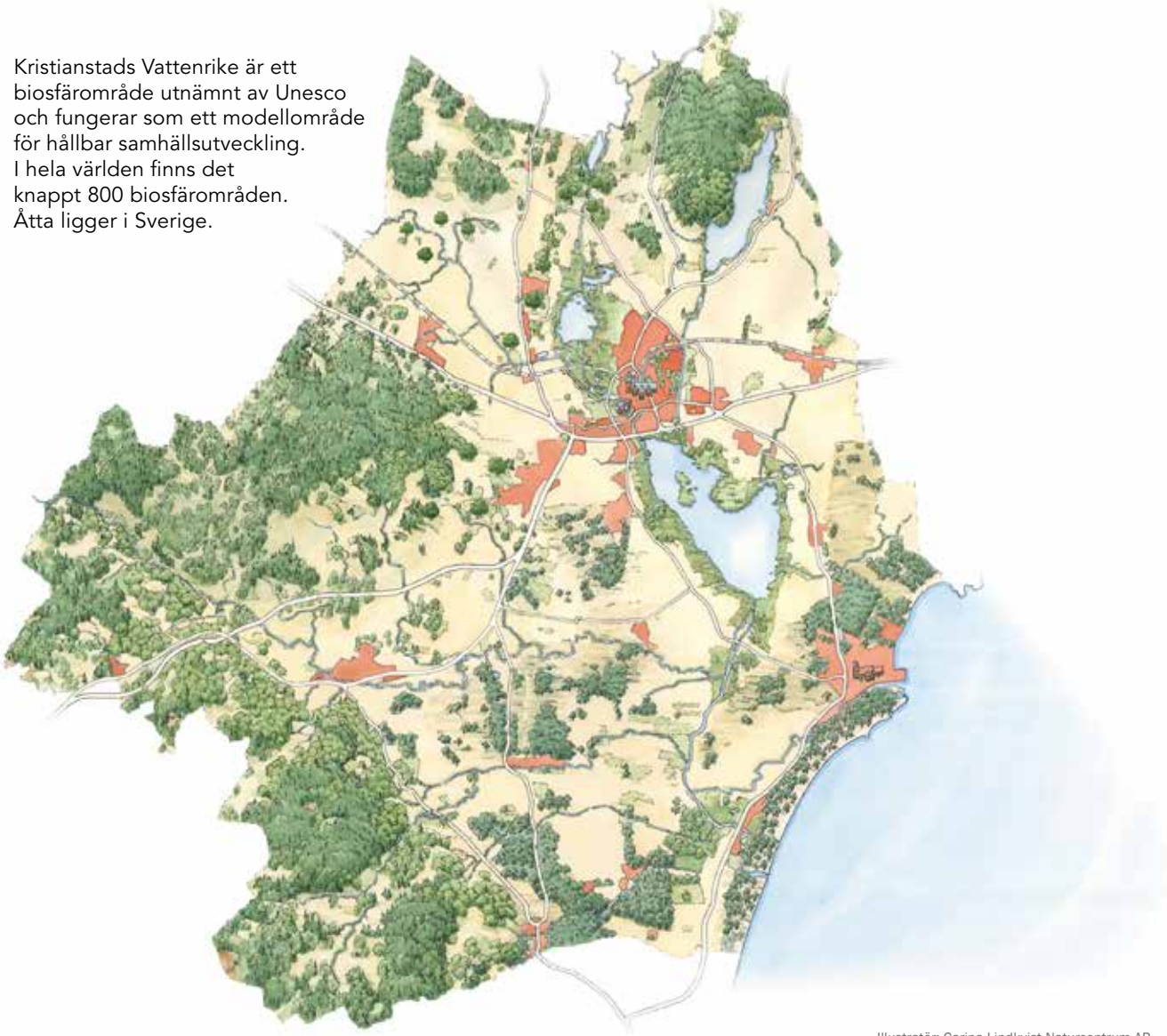
Vattenrike

Verksamhetsberättelse 2025

Vattenriket

Kristianstads Vattenrike är ett biosfärområde utnämnt av Unesco och fungerar som ett modellområde för hållbar samhällsutveckling. I hela världen finns det knappt 800 biosfärområden. Åtta ligger i Sverige.

Illustratör: Carina Lindkvist Naturcentrum AB

Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Biosfärområde Kristianstads Vattenrike omfattar två tredjedelar av Kristianstads kommun. Här finns nästan alla svenska naturtyper i ett landskap som präglats av människan genom tiderna.

Den mäktiga Helge å flyter genom landskapet och fångar upp små vattendrag från åsarna och slätten. Vid Kristianstad buktar den ut i Araslövssjön och Hammarsjön innan den når Hanöbukten. Ån kantas av våtmarker och strandängar. Men Vattenriket är inte bara vått, här finns också lummiga ädellövskogar och torra sandiga odlingsmarker.

Den omväxlande naturen ger många olika miljöer för djur och växter att leva i. Vattenriket är ovanligt artrikt och en riktig hotspot för

hotade arter. Området täcker mindre än två promille av Sveriges yta, men här lever nära 20 procent av landets hotade arter!

Kristianstads kommun har åtagit sig att Vattenriket ska vara ett modellområde för hållbar utveckling - ett biosfärområde. Målet är ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. För att nå dit behövs kunskap om landskapet och naturen. En viktig del i arbetet är att ta fram och sprida kunskap. Vi inventerar, ger ut rapporter, samarbetar med forskare, håller konferenser och tar emot 90 000 besökare om året på naturum Vattenriket.

Tillsammans med föreningar, företag och markägare tas hållbara lösningar fram för att både bevara och nyttja landskapets värden. Vi anlägger våtmarker och rör om i sanden. Många arter och välfungerande ekosystem gör att vi klarar klimatförändringar och

andra utmaningar bättre.

Genom att göra det lättare att uppleva naturen får vi fler med på tåget. Biosfärkontoret har ett tjugotal besöksplatser med fågeltorn, stigar och utemuseer. Besökscentrumet naturum Vattenriket är kronan på verket med utställning, möteslokal, restaurang och ett stort programutbud. Här berättar vi om biosfärområdet och visar vägen ut i Vattenriket.

Glädjande nog ser vi goda resultat! Vid besöksplats Pulken samsas tranor, skådare och lantbrukare. Malen simmar åter i Helge å och uttern fiskar utanför naturum. I dag ses områdets våtmarker inte längre som vattensjuka utan vattenrika och som en resurs för staden Kristianstad. Ett kvitto på en ny attityd till hur vi kan använda naturens resurser!

Året som gått, 2025

Jag ser tillbaka på 2025 med stolthet och glädje. Året då Kristianstads Vattenrike firade 20 år som biosfärområde – ett jubileum som gav oss anledning att fira, reflektera och ta ny sats framåt.

Firandet har pågått under hela året. För mig är det viktigt att uppmärksamma och glädjas åt det vi åstadkommer tillsammans – kanske mer än någonsin i den tid vi lever i. Jubileet blev också ett naturligt tillfälle för eftertanke.

Ett tydligt uttryck för detta är arbetet med vår andra tioåriga utvärdering till Unesco, som färdigställdes och skickades in under året. På över 200 sidor har vi beskrivit vårt arbete och utveckling, men också valt att lyfta fram 17 goda exempel ur vår breda verksamhet. Att det blev just 17 exempel känns symboliskt – det globala målet nummer 17 handlar om genomförande, partnerskap och samverkan, vilket är helt centralt i biosfäruppdraget.

Exemplen speglar bredden i vårt arbete: aktiviteter, åtgärder, möten, upplevelser, kunskap och samarbete

med många olika målgrupper – alltid med målet att vara bra för både natur och människa.

Kristianstads Vattenrike blev Sveriges första biosfärområde 2005. Under 2025 välkomnade vi det åttonde svenska biosfärområdet, Storkriket, och det andra i Skåne – ett stort grattis till Lunds, Eslövs och Sjöbos kommuner! Internationellt finns nu 784 biosfärområden, och vid världskongressen i Kina antogs en ny tioårig strategi som ger viktig vägledning när vi nu arbetar med ett nytt handlingsprogram för Vattenriket för perioden 2026–2030.

2025 var också ett år fyllt av verksamhet: ökande antal besökare på naturum, ännu ett uppskattat biosfärläger, 21 nya diplomerade biosfärambassadörer, internationell uppmärksamhet när naturum deltog vid arkitekturbiennalen i Venedig, ett lyckat ungdomsforum med deltagare från Östersjöregionen, nya kunskaper om Mosslundas artrika marker, färdigställda gäddängar, nya forskningssamarbeten och internationella besök, där mötet med Umans borgmästare från Ukraina är ett särskilt minne.

Samtidigt påminns vi om vikten av att se det stora i det lilla. I mötet mellan naturvägledare och nyfikna barn under "Härma naturen-hjulet", eller när vi följer havsöringarnas vandring i Mjöån via den nya fiskkameran, blir biosfäruppdraget konkret, levande och meningsfullt.

Med detta som grund går vi vidare – med erfarenhet, engagemang och samverkan – in i nästa kapitel för Kristianstads Vattenrike.

Carina Wettemar

Carina Wettemar
Koordinator Biosfärområde Kristianstads Vattenrike
Chef Enheten för biosfär och naturum,
Kommunledningskontoret Kristianstads kommun

2025

2

studentrapporter om
Fredriksdalsvikens
våtmarksanläggning

28

tranvårdar hjälpte till
att ta emot besökare
vid Pulken

40

deltagare på
ungdomsforum från
6 länder runt Östersjön

93 997

besökare på naturum

1

ny fiskkamera i
Mjöån

1

ny fiskebrygga vid
Hammarlunds-
vallen

33 370

passager på
Årumspången

20

centimeter stora är
gäddynglen när de
lämnar gädd-
våtmarkerna

632

arter i Mosslundas
insektsinventering

21

biosfärlägebarn

10

senaste årens
biosfärarbete
utvärderades

Från vattensjukt till världsunikt – 20 år som biosfärområde

Många ville fira biosfärområdet och lyssna till Christianstad Symfoniker.

Camilla Palm, nuvarande kommunalråd, och Heléne Fritzson, kommunalråd när biosfärområdet bildades 2005, gratulerade biosfärkoordinator Carina Wettemark (i mitten).

Biosfärbussen visade projekt i vått och torrt från våtmarker via sandiga marker till havet.

Jubileet firades bland annat med tårta.

Stolta samarbetspartners firade 20-årsjubileet.

År 2025 fyllde Kristianstads Vattenrike 20 år som biosfärområde. Jubileet blev ett tillfälle att uppmärksamma både arbetets resultat och engagemanget hos alla som bidragit till att bevara och utveckla områdets höga naturvärden.

2005 utnämnde Unesco Vattenriket till ett biosfärområde med uppdrag att fungera som modellområde för hållbar utveckling genom samverkan, dialog och det goda exemplet.

I två decennier har vi arbetat med att restaurera strandängar, förbättra vattenkvaliteten, stärka den biologiska mångfalden och visa vägen ut i området. Internationella samarbeten har etablerats och biosfärbetet är i dag en naturlig del av kommunens hållbara samhällsutveckling.

Naturum Vattenriket öppnade 2010 och har sedan dess välkomnat över 1,4 miljoner besökare. Den ikoniska byggnaden mitt i våtmarkerna fungerar som ett nav för kunskap, möten och lärande. Utställning, aktiviteter och samarbeten med skolor väcker nyfikenhet och förundran inför naturen.

Symfoniker, spettkaka och cider
På nationaldagen uppmärksammades jubileet med symfonikonsert, cider och spettkaka vid naturum. Christianstad Symfoniker framförde Handels Water Music och firandet lockade många besökare. Biosfärkoordinator Carina Wettemark hyllade alla engagerade människor och organisationer som varit med och utvecklat biosfärområdet.

Jubileumsåret rymde också aktiviteter ute i landskapet. Lokala företag som arbetar i biosfäranda lyftes fram. Lantbrukare visade hur naturbaserade lösningar kan omsättas i praktiken. En biosfärbuss tog med intresserade på en tur där de fick uppleva olika biosfärprojekt på plats ute i landskapet.

Biosfärbubbel

Ett uppskattat kvällsfirande med mingel, musikquiz och tårta samlade samarbetspartners och tidigare medarbetare. Europaparlamentariker Heléne Fritzson uttryckte sin stolthet över hur "det vattensjuka blivit det vattenrika". Kommunstyrelsens ordförande Camilla Palm uppmanade alla Kristianstadsbor att känna stolthet över den unika verksamhet som vuxit fram.

Utvärdering till Unesco

Under året lämnades även en andra utvärdering, en så kallad Periodic Review, in till Unesco. Den sammanfattar tio års arbete med samverkan, projekt och åtgärder för klimat och biologisk mångfald.

Biosfärområdet är en plattform för samarbete där tjänstepersoner, forskare, föreningar, företag och engagerade invånare möts. Den lokala förankringen är grunden, samtidigt som det internationella arbetet har stärkts. Nätverket Biosphere for Baltic är ett exempel som lett till ett EU-projekt med fokus på naturbaserade lösningar för att möta klimatutmaningar och stärka biologisk mångfald.

När vi blickar framåt gör vi det med stolthet och framtidstro. Jubileet visade kraften i långsiktigt samarbete och engagemang. Nu tar vi fram ett nytt handlingsprogram och fortsätter att visa vägen mot en hållbar framtid.

Periodic Review

En omfattande utvärdering som biosfärområden gör vart tionde år. Verksamheten granskas och Unesco bestämmer om området får fortsätta vara ett biosfärområde. 2025 utvärderades Biosfärområde Kristianstads Vattenrikes för andra gången. Beslut väntas under 2026.

Vi firade med lokalproducerad must

Patrik Olofsson och Hans Cronert vann quiz om Vattenriket

Goda exempel visades på bron

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Naturum Vattenriket visades på Arkitekturbiennalen i Venedig

Naturum Vattenriket visades på Unescos utställning Deep Surfaces under 2025 års arkitekturbiennal i Venedig. Ett 50-tal besökscentrum för biosfärområden, världsarv och geoparker från hela världen hade valts ut. Naturum Vattenriket var det enda från Norden.

Deep Surface lyfte fram hur god arkitektur och engagerande verksamhet kan bidra till Unescos mål för hållbar utveckling. Naturum Vattenriket presenterades som ett inspirerande exempel på hur besökscentrum kan sprida kunskap, väcka engagemang och fungera som nav för samverkan.

Vid invigningen i Unescos lokaler

i Venedig samlades ett hundratal inbjudna gäster. Här visades naturum med bild, text och film – bland annat med en drönarsekvens där naturum, grönskan och staden framträdde i ett tydligt samspel.

Naturumföreståndare Karin Magntorn deltog på invigningen och mötte ett stort intresse för både Vattenriket och biosfärbetet. Många besökare uttryckte fascination över närheten mellan stad och natur och hur väl naturum smälte in i landskapet. Kombinationen av arkitektur, miljöer och sättet naturum tar emot och engagerar sina besökare lyftes fram.

Medverkan i Venedig stärker bilden av Vattenriket som en plats där natur och människor kan mötas på ett naturligt sätt och öppnar för nya kontakter och ett utökat internationellt intresse.

Unescos hus i Venedig

Naturbaserade lösningar för Östersjön

Elever från Önnestadsgymnasiet deltog i restaurering av Mjöån, en av lärplatserna i det internationella projektet Supported by Nature. Projektet visar hur naturbaserade lösningar kan stärka Östersjöns livsmiljöer.

Supported by Nature är ett samarbetsprojekt i nätverket Biosphere for Baltic. Målet är att skapa 17 lärplatser runt Östersjön med fokus på våtmarker, kustvattenhabitat och restaurering av strömmande vattendrag.

Mjöån är en av platserna för ett praktiskt lärande om naturbaserade lösningar. Under ledning av limnolog Per Torstensson fick elever från Önnestadsgymnasiet prova på att luckra upp botten med Hartjokimetoden och skapa gömställen med sten och död ved. Arbetet stärker lekplatser för havsöring och förbättrade vatten-

kvaliteten, samtidigt som eleverna fick konkret erfarenhet av naturvård och hållbarhet. På så sätt används lärplatserna för att ge elever praktisk erfarenhet och kunskap om hur naturbaserade lösningar kan bidra till

bättre vattenkvalitet och ökad biologisk mångfald.

Det här är ett konkret exempel på hur naturen själv kan vara en del av lösningen – och hur lärande och naturvård kan gå hand i hand.

Nya gäddvåtmarker för balans i ekosystemet

Nya gäddvåtmarker anlades för att få balans i Helgeåns ekosystem. Våtmarkerna gynnar gäddor och andra arter och ger lantbrukare bättre betesmarker.

Biosfärkontoret anlade gäddvåtmarker vid Kavrö bro och Graften för att stärka gäddans fortplantning. För att få igång leken satte limnolog

Per Torstensson ut en handfull gäddor i två av våtmarkerna i april. Vid midsommar kunde han släppa ut ett stort antal yngel. Då var de 20 cm långa och tillräckligt stora för att äta spiggar istället för att bli uppätta.

Om två år hoppas Per Torstensson att samma fiskar ska komma tillbaka för att leka.

Förhoppningsvis lockar våtmarker-

na även vadarfåglar och andra arter. Dessutom gynnas markägarna när tidigare övervuxna områden kan användas som fuktiga betesmarker.

Åtgärderna ingår i WWF:s projekt Återskapa Östersjöns livskraft och bidrar till ett mer balanserat ekosystem där gäddor, fåglar och lantbruk kan trivas tillsammans.

Deltagarna fick uppleva Vattenriket. Från Helge å...

...till sandiga marker...

...Mjöån och förstås havet.

Waves for Change – unga röster för Östersjön

I juni samlades ett 40-tal unga vuxna från biosfärområden runt Östersjön i Vattenriket för ungdomsforumet Waves for Change. Under fyra dagar utforskade de livet i havet, lärde sig om naturbaserade lösningar och formulerade hållbara visioner för Östersjöns framtid.

Forumet var ett sätt att skapa engagemang och bygga nätverk mellan unga vuxna i Östersjöregionen. Basen för dagarna var Furuboda kursgård. Genom föreläsningar, workshops och fältbesök fick deltagarna fördjupa sig i Östersjöns utmaningar och lösningar där naturen har svaren.

Med hjälp av metoden Tänk om formulerade deltagarna visioner som bygger på hopp, gemenskap och handlingskraft – helt i linje med Vattenrikets arbete för att inspirera och engagera till attitydförändring.

Forumet avslutades med att deltagarna presenterade resultatet i form av målningar och en skrivelse. I publiken satt representanter från Helcom, Svenska Unescorådet, Havsmiljöinstitutet, Kristianstads kommun och Högskolan Kristianstad.

Målningarna föreställde ett hav i balans – med rent, friskt vatten och rik biologisk mångfald. Vajande ålgräs och blåstång fulla av liv symboliserade en framtid där vi lever i harmoni med naturen, en framtid som är bra för både människor och ekosystem.

Inspiration, samarbete och naturbaserade lösningar pekades ut som vägar framåt – från solceller och återbruk till medborgarforskning och utbildning. Det går att förändra beteenden genom utbildning, hållbar samhällsplanering och havsmedvetenhet där unga är delaktiga i beslutsfattande, summerade grupperna.

Forumet arrangerades av Biosfärområde Kristianstads Vattenrike inom ramen för projektet Biosphere for Baltic – Future Generations, med stöd från Svenska institutet.

Unga – prioriterad målgrupp

Unga vuxna är en prioriterad målgrupp i Unescos globala strategi och för Svenska Unescorådet. Att involvera unga tillför nya perspektiv, kunskap

och framtidstro. Därför startade biosfärområdena i nätverket Biosphere for Baltic projektet Biosphere for Baltic - Future Generations.

Efter fyra intensiva dagar åkte deltagarna hem fyllda av kunskap, inspiration och framtidstro. Projektet fortsätter med att forumets call to action, målningar, citat och fotografier ska bli utställning och handbok om att engagera unga i biosfärarbete.

“Det har varit fantastiskt att vara med – jag har mött nya människor, lyssnat på inspirerande föreläsningar och känt en stark gemenskap. Vi har lärt oss mycket och kan göra något stort tillsammans framöver.”

Mira Prost, Archipelago Sea Biosphere Reserve, Finland.

“Forumet samlade unga, gav nya idéer och lade grunden till ett framtida nätverk.”

Oliver Matto, West Estonian Archipelago Biosphere Reserve, Estland

NaturligtVis på Näsby väckte naturglädje

NaturligtVis på Näsby gav elever nya naturupplevelser i Vattenriket – från transpaning vid Pulken till hävning i Vramsåns myllrande liv.

I projektet fick elever från Lingenässkolan och Frökneåskolan en möjlighet att upptäcka Vattenrikets natur tillsammans med naturums pedagoger. Under året fick eleverna uppleva allt från tranor vid Pulken till Vramsåns myllrande liv och fåglarna runt naturum.

Naturen som klassrum

Med fältbesök och lekfull naturpedagogik väcktes nyfikenhet och förståelse för djur, årstider och ekologiska samband. Lektionerna knöt an till skolornas arbete med flyttfåglar och ekosystem, och många elever fick se

sådant de tidigare bara hört talas om i klassrummet.

Projektet, som genomfördes inom ramen för Stadsutveckling Näsby och finansierades av Sparbanken Skåne, gav fler barn möjlighet till naturnära undervisning. Syftet var att stärka elevernas naturkontakt och lägga grunden för framtida naturintresse och hållbar utveckling.

Året som gått

Medborgarforskning för kunskap och engagemang

Naturpedagog Sam Peterson deltog i en internationell konferens om medborgarforskning på forskningsön Vilm i Biosfärområde Sydöstra Rügen. Konferensen samlade deltagare från hela Europa för att diskutera hur medborgarforskning kan bidra både till vetenskaplig kunskap och ökat engagemang för naturen.

Sam presenterade Algforskarssommar, ett projekt där skolelever samlar in data om blåstångsskogar i Östersjön. Projektet ger forskarna värdefullt underlag samtidigt som deltagarna får en fördjupad förståelse för havsmiljön. Interesse finns för att utveckla Algforskarssommar till ett bredare samarbete runt Östersjön.

Konferensen gav inspiration från andra biosfärområden och öppnar för nya samarbeten som stärker kopplingen mellan människor och natur.

Härma naturen-hjulet visade naturens smarta lösningar

Under året bjöd naturum in besökare till naturums hörsal för att upptäcka naturens smarta lösningar. Naturvägledaren snurrade på vårt tombolahjul och berättade om arter i Vattenriket som inspirerat till olika uppfinningar.

Spindeln spinner en tråd som är tunnare än ett hårstrå, töjbar som gummi-band och starkare än stål. Dessa egenskaper har lett till utvecklingen av konstgjord spindeltråd. Musslor klistrar sig fast med lim som fungerar i vatten, en teknik som inspirerat nya material inom medicin och byggnation.

Vi lyfte fram begreppet biomimik, konsten att härma naturen, och visade hur naturens lösningar kan bidra till hållbar utveckling. Aktiviteten visade hur naturum kan fungera som en bro mellan naturvetenskap och vardagsliv. Genom att väcka nyfikenhet och inspirera till lärande bidrog vi till att fler ser naturen som en källa till kunskap och hållbara idéer.

NordMAB-träff gav inspiration och erfarenhetsutbyte

Biosfärområde Kristianstads Vattenrike deltog i NordMAB:s nätverksträff på Lofoten. Konferensen bjöd på storslagen natur, vandringar i midnattssol och värdefullt erfarenhetsutbyte.

Vi presenterade arbetet med naturbaserade lösningar i Interregprojektet Supported by Nature samt SI-finansierade Biosphere for Baltic – Future Generations, som engagerar unga för ett hållbart nyttjande av Östersjön.

Utbytet med kollegor från Norden, Skottland och Kanada gav inspiration till nya idéer inom hållbar turism, pedagogik och projektutveckling. Träffen stärkte samarbetet mellan biosfärområden och visade hur metoder kan överföras över gränser, samtidigt som den bidrog till nätverkets mål att främja hållbar utveckling och naturvård i nordliga regioner.

Foto: Hampus Södergren

Havets barnkammare växte med stöd från Finland

Under maj och juni planterades nästan en halv hektar ålgräs utanför Åhus med stöd från finska John Nurminens Stiftelse. Ålgräsängar är viktiga för havsmiljön – de stabiliserar botten, minskar erosion, binder koldioxid och fungerar som uppväxtmiljö för fisk.

Planteringen är en del av satsningen på att återskapa Östersjöns livskraft genom större sammanhängande ålgräsområden där beståndet tidigare varit litet. Resultaten från tidigare planteringar är mycket goda och nästa år fortsätter arbetet med lika stor yta.

Ålgräsplanteringen bidrar till ett mer motståndskraftigt ekosystem i Hanöbukten och visar hur internationellt samarbete kan ge stor effekt för biologisk mångfald och klimatanpassning i Östersjön.

Ambassadörerna gjorde insatser för jättemöjan i Vramsån

Under 2025 hölls en återträff för Biosfärområde Kristianstads Vattenrikes biosfärambassadörer vid Vramsån i Gärds Köpinge. Träffen kombinerade kunskapsutbyte, naturupplevelse och praktisk naturvård.

Deltagarna fick ta del av Vramsåns historia och höga naturvärden, veta mer om recertifieringen av biosfärområdet och Biosfärkontorets arbete med att förbättra vattendragen. Efter fika följde håvning i ån, där ambassadörerna upptäckte smådjur och fiskar, bland annat grönling. Fokus låg också på Vramsåns unika växtliv, särskilt jättemöja, en sällsynt vattenväxt. Ambassadörerna fick också göra skötselåtgärder för att förbättra artens livsmiljö.

Biosfärambassadörerna sprider kunskap och engagemang. Totalt har 414 personer utbildats. En kurs består av fyra träffar på naturum och ute i landskapet för att lära mer om Vattenriket som biosfärområde och besöksområde.

DNA-detektiver spårade arterna i ån

Att mäta DNA-spår i miljön, så kallat eDNA, är ett effektivt och skonsamt sätt att ta reda på vilka arter som finns i ett vattendrag. Under 2025 testade Biosfärkontoret metoden för att få bättre kunskap om den biologiska mångfalden i området.

Med företaget Mix Research Sweden togs tio vattenprover i Vramsån, Mjöån och Vinne å. Vattnet filtrerades och analyserades i laboratorium, där små DNA-fragment matchades mot databaser för att identifiera arter. 25 fiskarter hittades, främst abborre, öring, mört och benlöja. Groplöja var ett oväntat fynd. Utöver fiskar förekom sex arter stormusslor, vattensalamandrar och utter.

eDNA kompletterar elfiske och ger möjlighet att snabbt samla in stora mängder data. Målet är att på sikt kunna ta prover i egen regi för att upptäcka invasiva arter och identifiera viktiga lekområden i Helge å och dess tillflöden.

Land4Climate på studiebesök i Vattenriket

Forskningsprojektet Land4Climate besökte Vattenriket. Forskare från SLU och den danska organisationen Gate21 tittade på våtmarksåtgärder på torvjord och Vattenrikets första klimatfokuserade åtgärd: igenläggning av diken vid Fjällmossen.

I Sverige finns få åtgärder av den här typen, medan Danmark satsar på återvätning i jordbruksmark. Arbetet går långsamt, därför ska Land4Climate undersöka hur insatserna kan skalas upp i båda länderna.

Dagens andra stopp var en anlagd våtmark på Kristianstadslätten. Den här våtmarken bidrar till bättre vattenkvalitet och biologisk mångfald. Projektet samlar aktörer som SLU, Köpenhamns universitet, Gate21 och Hushållnings-sällskapet Halland.

20 år som biosfärområde – besök hos hållbara företag

I samband med biosfärområdets 20-årsjubileum besökte Biosfärkontoret tillsammans med kommunens näringslivsutvecklare och kommunstyrelsen två företag som verkar i området och som på olika sätt använder sig av hållbara lösningar.

Vistagårds gris berättade om grisuppfödning och förädlingen av produkter som serveras i deras restaurang. Företaget arbetar med cirkularitet, allt foder kommer från lokala producenter, och har dessutom en 10 hektar stor solcellspark på sin mark.

Nästa stopp var hos lantbrukaren Nicklas Göransson, som främst odlar potatis och lök. På hans mark har en våtmark anlagts, där en del är för bevattning och en annan för näringsretention och biologisk mångfald. Det är ett exempel på naturbaserade lösningar som är viktiga för framtidens jordbruk.

Ny fiskebrygga vid Hammarslundsvallen

I oktober invigdes den nya fiskebryggan vid Hammarslundsvallen som en del av projektet På Vatten i Vattenriket. Bryggan ger möjlighet till fiske, vila och kontakt med sjö, vass och säv.

Invigningen blev en festlig händelse med tårta, tal och flera napp. Bo Silverbern, kommunfullmäktiges ordförande, berättade historier från förr och knöt tillsammans med barn från Peshku fiskeförening upp den blå rosetten.

Bryggan är byggd med hänsyn till naturmiljön och snokens livsmiljö, med små ingrepp i slänten och återanvändning av den gamla stentrappan. Projektet finansierades med kommunala medel och stöd från Nedre Helgeåns fiskeområde. Syftet är att göra det enklare att komma nära Helge å och Hammarsjön. Andra åtgärder är upprustning av Kavröbro och en digital farled.

Biosfärkonferens för kunskap och samverkan

Årets Biosfärkonferens samlade forskare, tjänstepersoner och engagerade medborgare för att dela kunskap om Vattenriket. Ett huvudtema var den nya våtmarken i Fredriksdalsviken som ska minska metalläckage till Helge å. De första resultaten visar att anläggningen fungerar väl.

Konferensen, i samarbete med Högskolan Kristianstad, är en viktig del av Vattenrikets uppdrag: att sprida kunskap. Moderator Johan Elmberg guidade publiken genom föredrag om allt från inventeringar i Mosslanda till eDNA och forskning om gäss och våtmarker.

Kristianstads kommundirektör Charlotte Nygren-Bonnier betonade Vattenrikets betydelse som modellområde för hållbar utveckling. Biosfärkoordinatör Carina Wettemark blickade tillbaka på 20 år av samverkan som gett restaurerade strandängar, bättre vattenkvalitet och stärkt biologisk mångfald.

Byte av balkar och umarellguidning

Efter sommaren sattes byggställningar upp runt hela naturum – ett utmanande projekt i en känslig miljö på en byggnad som står i vatten. Ställningen fästes direkt på huset och såg ut att sväva.

Byggnadens stomme består av limträbalkar, så kallade Kertobalkar, vars ändträ med tiden drabbats av fukt. Under hösten åtgärdade man de fuktskadade balkarna för att undvika större skador. Samtidigt ersattes solskyddet och delar av trätrallen.

Arbetet väckte nyfikenhet. Tillsammans med Tekniska förvaltningen, Ställningsbyggarna, Treano Bygg och Stålsmeden Syd bjöd naturum in till en Umarellguidning – en visning för byggtintresserade – som lockade 60 personer. Hela projektet ska vara klart våren 2026.

Biosfärområde Kristianstads Vattenrike
- bra för natur och människa

Läs mer och se kontaktuppgifter på hemsidan
vattenriket.kristianstad.se